

CURIERUL JUDICIAR

ZIAR SĂPTĂMĂNAL

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — PRACTICĂ

ADEVĚR ȘI LUMINĂ

JUSTIȚIE ȘI LIBERTATE

Prim-Redactor : A. NENOVEANU

Director : PETRE BORSȘ

Proprietar : E. I. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei

Pe 6 luni 16 »

Pe 3 luni 8 »

Studentii plătesc pe jumătate.

Pentru stăreanătate se adaugă portul.

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REPRODUȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘCI

No. 35, STRADA COLȚEI, No. 35

Un număr vechi 2 Lei.

Administrația roagă pe d-nii abonați să țină seamă de sacrificiile ce face prin îmbunătățirile aduse acestui ziar și să binevoiască ași achita abonamentele, unii fiind neplătiți pe câte unu și doi ani.

SUMAR:

Procesul societății de aprovizionare al armatei imperiale active ruse din anul 1878, de d-nul P. Borsș. (urmare).

Codul comercial: Despre faliment (urmare 45) de d. C. N. Toneanu.

Jurisprudența Română:

Curtea de Casație secția I: Elena Niculescu și Locot. Sp. Niculescu cu Luisa Badonic și C. Badonic.

Idem: Moise Braunstein cu Simha Haber și Sama Mosler.

Curtea de Casație secția II: Direcția Generală a Căilor ferate Române cu S. Seif, Leon Ornal și G. Bonet.

Idem: G. Poltzer cu Curtea de Compturi.

Curtea de apel din București, secția III: Al. Vărlănescu cu Ioan Popescu.

PROCESUL ¹⁾

SOCIETĂȚII DE APROVISIONARE

AL

armatei imperiale active ruse din anul 1878.

(Urmare)

Nu putem decât esclude pe creditorii de la dreptul opoziției fără a dice că nu ar fi alți interesați de cât însuși falitul. Însă atunci un falit ar putea ori când suspenda plățile sale, și cere să fie declarat falimentul; iar creditorii, cu tot interesul ce au spre a nuși vedea perechitate creanțele lor, capete și procente, ei nu ar putea de cât să se incline voinței debitorilor lor, fără să aibă dreptul a

dovedi că dânsul este d'asupra afacerilor sale. Cum? Un debitor, sau chiar și un singur creditor, pot cere falimentul: iar tot cei alți creditorii să nu aibă dreptul a cere revocarea stărei de faliment, când de exemplu dinsa a fost injustamente provocată prin o interpretare dată eronat calității de comerciant!

Noi credem că intențiunea legiuitorului nu a fost să jignească, ci să protegă drepturile creditorilor. Antinomia ce unii deduc din art. următor 320 cod. com. (581 c. com. r.); să esplică prin însuși acest text de lege. Aci se vorbește de dreptul și termenul ce au creditorii de a opoza hotărârea relativă la *epoca încetării plăților, sau veri-ce altă hotărâre* de cât acea a declarațiunii de faliment; nici cum însă nu se dice că numai creditorii ar avea acest drept, și că nu ar avea dreptul de a opoza și hotărârea declarațiunii de faliment. Ambele articole, 319 și 320 cod. com. combinate, fac să deducem din economia lor că, fie vorba pentru o hotărâre declarativă de faliment fie pentru o hotărâre privitoare la epoca încetării plăților *falitul și terțele persoane interesate* au un termen invariabil, în decursul căruia pot opoza, și care curge de la îndeplinirea formalităților pentru afigere și publicațiune. Din contra, termenul opozițiunii în cea ce privește pe *creditori*, și numai când ea vorba de *hotărârea relativă la epoca încetării plăților*, sau *veri-ce altă hotărâre* de cât acea a declarațiunii de faliment, este tot-d'auna deschis *până la închiderea definitivă a verificărei creanțelor*; chiar și dacă termenul prevăzută în art. 319 a expirat, întru cât acest termen să aplică numai când e vorba de a opoza hotărârea declarativă de faliment, fiind în acest singur cas același ea și pentru falit și cele-l alte terțe persoane. Numai acesta este adevăratul înțeles al acestor două articole, cu care interpretare credem se va uni și onorabilul tribunal. Drept autoritate la opiniunea ce emitem, cităm și părerile identice a distinctului nostru jurist d-nul Vas. Boeresca în Comentariul său asupra Codicelui nostru Comerciale, și la

¹⁾ Vezi Curierul Judiciar No. 21.

d-lor *Pardessus* Vol. III *Bravard-Veyrières* Vol. V. și *Masé* Pol. II.

Când noi am venit prin opozițiunea făcută să atacăm hotărârea declarațiunei de faliment a societăței de aprovizionare a armatei active rusă dată de acest tribunal în lipsa noastră, este că un puternic interes atinge drepturile noastre de creditor.

Cine mai bine de cât noi, care am acreditat cu sume importante pe această societate, poate să înțeleagă necesitatea de a se ridica cu o oră mai înainte această vătămătoare stare de faliment? Nimeni nu vine a denunța că s'ar fi atins în vre un mod oare-care ordinea publică debitorile însuși cere cu insistență revocarea falimentului, și noi creditorii adunați aci cari reprezentăm creanțe peste 15 milioane, venim într'un glas a face aceiași cerere, în fața acestor împregiurări, fie-ne permis a aduce o respectuoasă întrebare: care motive superioare pot fi, spre a menține un minut măcar această stare de faliment, dacă nu spre a produce o notă discordantă la un acord armonic!

Noi nu recunoaştem acestei societăți calitatea de comercialitate, și nici înțelegem a'i ridica ca credit ce nici o dată nu'iam refuzat. Iată pentru ce nu credem că s'ar putea considera societatea ca un debitor în încetare de plăți. Ce! Onorabilu Tribunal nu vede pericolul ce s'a creat nouă creditorilor români prin hotărârea sa de la 28 Iulie? Această societate are în România o prea nelăsemnată avere vădită în proporțiune cu creanțele noastre, și nu scim pentru ce să fim espuși a nu lua mai nimic asupra titlurilor noastre! Cine ne garantează că hotărârea declaratorie a falimentului ar fi primită de tribunalele rusești cu efectele sale juridice? Putea-vom noi recurge la autoritățile din Rusia spre a obține îndestularea noastră? Noi scim pozitiv că societatea, debitoră noastră, are a lua de la guvernul imperial rus sume însemnate în baza mai multor chitanțe de predarea productelor făcute către diferitele corpuri de armată, și căre chitanțe sunt aproape de a fi verificate de o comisiune *ad hoc*, în urmarea căria este să se efectueze restul plăților.

Terminăm cu răspunsul nostru asupra acestui incident prealabil rugând pe onorabilul tribunal a ne admite dreptul nostru de opozițiune, ce legea nu ni'l contestă, și a ne acorda cuvântul în *fondul cestiunei*, când ne place a crede că vom dobândi triumful unei cauze de toate drepturile.

(Tribunalul după deliberațiune de o oră, a vidat divergența făcută de secțiunea vacanțelor, *admițînd în unanimitate* opozițiunea creditorilor contra hotărârei declarațiunei de faliment, după care s'a acordat subsemnatului cuvântul asupra *procesului în fond*).

(Va urma)

CODUL COMERCIAL

Doctrină și jurisprudență asupra fie-cărui articol în parte, în comparațiune cu articolele corespunzătoare ale legislațiunilor streine

DE

C. N. TONEANU

Avocat (Galați)

(Urmare 48 *)

Despre Faliment

240.—II. Opini. ne. Ipoteca legală nu intră în art. 709 N. 4 (Rom. 722 N. 4).

În adevăr art. 709 N. 4 (Rom. 722 N. 4), vorbind de *ipotecă* în genere, se poate crede că coprinde pe lângă ipotecile convenționale și pe cele legale, dubiu atât mai mare cu cât în codicele frances (art. 433) nu poate exista fiind că acel text lovește espres de nulitate numai ipotecile convenționale și judiciare, prin urmare respectă pe cele legale. Cu toate acestea, nu avem de cât să ne gândim că presumpțiunea de nulitate stabilită de lege, are de scop de a distruge manoperile frauduloase pe cari falitul și creditorile le-ar întrebuița în dauna masei, manopere cari sunt imposibile în cas de ipotecă legală, pentru că nu există faptul voluntar al falitului. Afară de aceasta legea nu poate să presume ca fraudulos și nul aceia ce se efectuează prin voința ei. Apoi, fiind valabilă cauza juridică pentru care ipoteca legală s'a constituit, ipoteca nu se poate separa de obligațiunea garantată.—Din toate acestea rezultă că măcar că legea noastră tace asupra ipotecii legale, totuși ea nu a voit să le coprindă în numărul ipotecilor anulabile. Cu modul acesta trebuie să zicem că or ce ipotecă legală, determinată din or ce cauză, constituită chiar după încetarea plăților, nu e supusă pentru aceasta la nici o anulare.—Ceva mai mult, Vidari, care susține această opinie merge mai departe; ipotecile legale chiar înscrise după sentința declarativă de faliment sunt inatacabile, pentru că legea, după cum am văzut, prin art. 720 (707 it) de și declară nule „toate actele și operațiunile falitului și toate plățile făcute de el” după acea sentință, însă nu și actele pe care legea însăși le impune cu propria sa autoritate, și cari din această cauză sunt cu totul independente de voința falitului¹⁾.

Apoi pentru ipotecile judiciare chiar, se decide prin numărare decisiuni a Curții de Apel și Casațiile italiene că nici acelea nu sunt lovite de nulitatea prevădută de art. 309 al 4^a). Altorțorii dar vom decide ast-fel și pentru ipotecile.

Pentru a demonstra și mai bine acesta să vedem cari sunt considerațiunile principale date de jurisprudența italiană în susținerea acestei opinii:

Codicele actual de comerț, determinând efectele stărei de faliment, a menținut distincțiunea celor 3 perioade ce exista în codicele frances, și în cel precedent italian din 1865, care însă distingea între actele făcute de falit înainte datei încetării plăților acelea făcute în timpul intermediar între încetarea plăților și declarațiunea de faliment, și acelea posteroare acestei declarațiuni; dar a voit să introducă ore-cari ameliorări codicelui din 1865 relativ la ordinea logică a dispozițiunilor cari privesc la

*) Vezi *Curierul Judiciar* No. 21.

¹⁾ Vidari op. cit. v. I, N. 211;—Curtea de Apel Casale 7 Martie 1887; F. It. R. g. 1887 *Falimento* N. 74: **Contra** opiniei că ipoteca legală este validă și când este înscrise după declararea de faliment vezi: Avv. Arrigoni, *Monitore Trib.* 1887 pag. 481.

²⁾ Cas. Torino 7 Febr. 1891; F. It. 1891 pag. 496 pr. port.;—Cas. Roma Secțiunii-Unite 19 Aprilie 1892; F. It. 1892 pag. 552 pr. parte—Cas. Florența 27 Iulie 1893; F. It. pr. part. pag. 1064.

cele 3 perioade sus duse și le-a regulat prin 4 articole: 707, 708, 709 și 710 (Rom. 720, 721, 722 și 723).

Cu articolul 707 (rom. 720), legiuitorul italian din 1882, resolvând asupra codicelui anterior, a crezut de cuviință, pentru completarea dispozițiilor din art. 699 (Rom. 712) care ridică falitul administrațiunea tuturilor bunurilor sale prezente și viitoare trecându-le masei credale, să sancționeze expres ca regulă generală: că toate actele și operațiunile și plățile făcute de falit după sentința declarativă de faliment, sânt nule de plin drept *erga omnes*. Stabîind ast-fel această regulă generală relativă la *periodul posterior declarațiunei de faliment*, același art. 707 (Rom. 720) regulează *periodul intermediar între încetarea plăților și declarațiunea de falit* în care starea de faliment rămâne mai mult sau mai puțin latentă și poate să fie ignorată de acei ce au relațiuni cu falitul, și ast-fel sancționează în mod explicit nulitatea, iar nu absolute și de plin drept, ci numai de natură relativă și în raporturile cu masa credală numai; lovind cu aceste nulități toate actele și alienațiunile cu titlul gratuit precum și plățile datoriiilor neajunse la scadență făcută atât cu bani cât și prin cesiune, vânzare, compensațiune, sau alt-fel. Acestea sunt adevăratele nulități la care se opresce codicele în vigoare, căci toate cele-l'alte acte făcute de falit în intermediul dintre încetarea plăților și sentința de declarare în faliment, sau înainte de încetare, le consideră numai anulabile pentru fraudă, recunoscând ast-fel legiuitorul principiul că cu toată starea latentă de faliment, comerciantul conservă deplina sa capacitate civilă până în ziua sentinței de declarare în faliment.

Cu articolul 708 (Rom. 721), sancționează o altă regulă generală, care are de efect ca toate actele făcute de comerciant în timpul anterior zilei de încetarea plăților sunt tot-d'auna acoperite de presumpțiunea de bună credință, și deci se socotesc valabile, dar pot fi anulate numai prin mijlocul acțiunei revocatorie sau pauliană, conform art. 975 cum se exprimă acel articol. Și aci legiuitorul italian actual, ca și al nostru, a șters periodul de 10 zile cari preced încetarea plăților cum era în vechiul codice, în timpul cărora actele și operațiunile falitului erau anulabile.

Cu articolul 709 (Rom. 722) legiuitorul, după ce a pus prin art. 708 (Rom. 721) regula generală menționată mai sus care nu limitează timpul pentru toate actele anterioare sentinței declarativă de faliment; pe lângă că regulează, inovând asupra legilor precedente, nulitatea altor acte săvârșite de falit, în favoarea masei creditorilor, făcute în timpul dintre încetarea plăților și sentința declarativă de faliment, apoi proclamă și sancționează numai față cu acele acte, o simplă presumpțiune de fraudă, care poate fi învinsă și distrusă prin proba contrarie. Dar acest articol care specifică actele pentru care a înțeles să sancționeze o presumpțiune de fraudă nu are un scop diferit de acela pe care 'l are cele-l'alte 2 articole precedente, și nu creează nici de cum o fraudă *sui generis* care în substanță să difere de cea prevădută prin articolul 975 cod. civ. (ital. 1235).

Cu articolul 710 (Rom. 723), legiuitorul în fine, imblânzind rigoarea codicelui din 1865, a stabilit că inscripțiunile ipotecare luate în virtutea unui titlu recunoscut valid, nu se coprinde în dispozițiunile articolelor precedente, destul numai să fie anterioare sentinței declarative de faliment.

Acest sistem complet de dispozițiuni legislative făcute în scopul de a determina eficacitatea juridică a operațiunilor comerciantului deja cădută în faliment, pus față în față cu dispozițiunile abrogatului codice italian din 1865 servă a face să reiasă dublul caracter care se vede în articolul 709 (Rom. 722) adică: caracterul de a imblânzi rigoarea codicelui din 1865, și caracterul de a sancționa o excepțiune la regula generală stabilită prin art. 708

(Rom. 721), excepțiune de o gravitate specială, atât pentru că presume un fapt imoral, cât și pentru că admite o presumpțiune, grație căreia se intervertește sarcina probei, puindu-se, în substanță, în sarcina pârâtului obligația de a proba nesciința sa despre starea de faliment, adică un fapt negativ.

Din aceste 2 caractere explicite și clare ale art. 709 (Rom. 722) ne putem da compt de adevărata idee a acestei dispozițiuni cu care putem să ajungem a înțelege că, prin frasa „și ipotecile constituite asupra bunurilor debitorului“ sus citatul articol nu a putut avea în vedere nici ipotecile judiciare, nici ipotecile legale, ci numai ipotecile convenționale, adică acelea cari sunt *create și terminate prin opera directă a falitului*.

(va urma).

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE SECȚIA I

Audiența de la 24 Mai 1894

Președenția d-lui Gr. Lahovari, Președinte

Elena Niculescu și Locot. Sp. Niculescu cu Luisa Badovică și C. Badovică.

Femea măritată. — Avere dotală imobiliară. — Cine are acțiunile privitoare la averea imobiliară dotală și cine poate răspunde la asemenea acțiuni.

Dacă lipsa femeii de la asemenea acțiuni, în cas când ar fi fost citată, dă loc la aplicarea art. 151 pr. c. și la hotărârii susceptibile de opozițiune.

Dacă aplicarea greșită art. 151 pr. c. de tribunal pentru o parte 'l îndrituește a 'l aplica și la partea adversă.

«Art. 1242 c. c. și 151 pr. c.»

1) *Orî ce acțiune relativă la averea dotală imobiliară a femeii nu poate fi intentată în timpul căsătoriei de cât de către bărbat și în contra sa. De aci urmează că dacă femeia a fost pusă în cauză într'o asemenea acțiune, lipsa ei la ziua înfățișării nu dă loc la aplicațiunea art. 151 p. civilă, și hotărîrea ce s'ar pronunța față cu bărbatul, ce s'ar fi apărât, nu este susceptibilă de opozițiune.*

2) *Imprejurarea că tribunalul a făcut în mod greșit aplicațiunea art. 151 pr. c. în privința unei părți, nu justifică aplicațiunea aceluși articol și pentru partea adversă.*

Decisiunea 18194. — Respins ca neîntemeiat recursul făcut de Elena Niculescu și Locot. Sp. Niculescu contra sentinței tribunalului Ilfov, secția II cu No. 49/94 dată în proces cu Luisa Badovică și C. Badovică.

S'a citit raportul făcut în cauză de d. consilier Remus N. Opreanu.

S'a ascultat d. Șonțu, avocatul recurenților Elena Niculescu și Locot. Sp. Niculescu, în dezvoltarea motivelor de casare și d. Culoglu, avocatul intimaților Luisa Badovică și C. Badovică, în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivului I-iu de casare:

«Violarea de lege, neaplicându-se în privința noastră art. 151 pr. civ.»

Considerând că după art. 1242 din codul civil ori-ce acțiuni relative la averea dotală imobiliară a femeii nu pot fi intentate, în timpul căsătoriei, de cât de către bărbat și în contra sa, de unde urmează că dacă femeia sa, printr'o greșită interpretare a prescripțiunilor citatului articol, a fost pusă în cauză lipsa ei la ziua înfăți-

șărei nu poate da loc la aplicarea art. 151, din pr. civ. și hotărârea ce s'ar pronunța față cu bărbatul și după ce dânsul și-a făcut cuvenitele apărări nu poate fi susceptibilă de opozițiune.

Având în vedere, că în specie, din sentința atacată cu recurs și din desbaterile ce au avut loc reese constant faptele următoare:

Că, în urma acțiunii intentată de intimații Luisa și Const. Badovici contra recurenților Elena și Spirea Nicolescu, acțiunea tinzând la condamnarea defenditorilor de a și retrage o latrină, a-și dărâma o magasie, a preface un zid dărâmat, ect. și a le plăti 1000 lei ca daune, Judele Ocolului al VI din București condamnă pe Elena și Spirea Nicolescu la ridicarea magaziei, repararea unui burlan de scurgere, la 80 lei în cas de neexecutare, 20 lei despăgubiri pentru igrasia cauzată caselor recurenților și 60 lei cheltueli. Că ambele părți făcând apel, Tribunalul Ilfov secția II, prin sentința No. 660, din 25 Noembrie 1893, respinge ambele apeluri, confirmând cartea de judecată.

Că în contra acestei sentințe Elena Nicolescu, prin procurator A. I. Șonțu, făcând opozițiune, oponenta susține că dânsa n'a fost prezentă în instanță când s'a pronunțat sentința No. 660 din 1893, că n'a fost reprezentată nici chiar de procurator și că soțul său Sp. Nicolescu ne având procură din partea sa, Tribunalul trebuia să facă aplicarea art. 151 din proc. civ. articol care nu fusese aplicat și dându se șa sentință în lipsa sa, dânsa cerea să i se admită opozițiunea, Tribunalul însă prin sentința No. 49 de la 20 Ianuarie 1894 atacată astă-zi cu recurs, i respinge opozițiunea ca inadmisibilă pe motiv că de și soțul oponentei nu avusese procură a reprezenta pe soția sa la 25 Noembrie 1893, însă dânsul nu avea nevoie de o asemenea procură căci bărbatul are un mandat legal, conform. art. 1242 din codul civil, în ceea ce privește exercițiul acțiunilor dotale și în specie, fiind vorba de un imobil dotal și de o acțiune care se rapoartă la el, nu putea fi aplicabil art. 151 din pr. civilă, și deci hotărârea pronunțată nu era susceptibilă de opozițiune odată ce dânsul s'a prezentat în instanță și a luat concludsiuni.

Considerând că ast-fel fiind mijlocul de casare ce se invoacă cată a se respinge ca ne întemeiat.

Asupra motivului II-lea.

„Tribunalul a făcut o greșită aplicare a art. 151 p. civ. aplicându numai în privința soților Badovici într'un eas analog, în care noi am cerut aplicarea lui și în privința noastră, lucru ce nu s'a făcut.»

Considerând că împrejurarea cum că Tribunalul ar fi făcut, în mod greșit, aplicațiunea art. 151 în privința intimațiilor, nu justifică aplicațiunea aceluși articol pentru recurenți și deci și acest mijloc de casare rămâne neîntemeiat.

Asupra motivului al III-lea.

«Eroare gravă Tribunalul recunoscând bine termenii coprinși în procura No. 43/93 dată de sub-semnata Elena Sp. Nicololescu procuratorului meu d. avocat Al. I. Șonțu, atașată această procură chiar în dosarul causei, atribue această procură, adică o consideră ca fiind dată soțului meu Locot. Sp. Nicolescu și ast-fel în contra legii și fără voea mea mēprivează de apărarea ce mi-o destinasem în această cauză lucru din care a și rezultat condamnarea noastră.»

Considerând că din cele arătate la motivul I-iu de casare, resolvat mai sus, reese învederat că Tribunalul nu s'a întemeiat pe procura de care e vorba spre a susține că d-na Elena Nicolescu a fost reprezentată în justiție de către soțul său, atunci când s'a pronunțat sentința ata-

cată cu opozițiune, ei pe motivul că bărbatul avea un mandat legal decurgând din prescripțiile art. 1242 din cod civ. ca să represinte pe femei în această acțiune relativă la imobilul său dotal, că dar și acest mijloc de casare cată a se respinge ca neesact în fapt.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul.

Audiența de la 13 Maiu 1894

Președenția d-lui Ch. Pherekyde, Consilier

Moise Braunstein cu Simha Haber și Sama Mosler

Probe. — Cine trebuie să facă proba în justiție.
(Art 1169 c. c.)

Cel ce face o propunere înaintea judecătoarei trebuie să o dovedească.

Decisiunea 165/94. — Casată sentința tribunalului Bacău cu No. 238/93 dată în procesul dintre Moise Braunstein cu Simha Haber și Sama Mosler.

S'a citit raportul făcut în cauză de D-nul consilier Al. Gianni;

S'a ascultat D-nul Chebapcea avocatul recurentului Moise Braunstein în desvoltarea motivelor de casare și D-nii Ion Stavri Brătianu și P. Borș în combateri;

Curtea deliberând,

Asupra primului motiv :

«Exces de putere, din indoitul punct de vedere

a) Că reclamantul urma să și dovedească cererea după regulile stabilite prin art. 1169 și urm. cod civ., adică că 'mi a încredințat vitele la velniță spre hrănire și al doilea că 'mi a plătit întreținerea.

«Trib. fără a constata acest al doilea punct decide că avea dreptate să ceară restituirea lor».

b) «Că tribunalul întervertește ordinea de probațiune impunându-mi mie să dovedesc dacă am avut o cauză justă pentru a reține, cauza pe care eu am arătat-o și care constă în aceea că nu mi s'a plătit hrana».

Având în vedere că din sentința atacată cu recurs se constată că Sama Masler, intimat în recurs, a încredințat lui Simha Haber, tot intimat, un număr de opt vite pentru ale duce să le angajeze cu întreținerea la velniță lui M. Braunstein, recurent, cu plata de 50 bani pe zi de fie care vită; că, a doua zi, dupe ce a angajat vitele la velniță, Haber s'a dus și a retras patru din ele, plătind costul întreținerii lor; că mai târziu, Haber ducându-se să retragă și cele-l-alte patru vite, Braunstein s'a opus a le da pretextând că nu le liberează până ce mai întâi nu i se va achita plata întreținerii lor.

Că tribunalul pe motiv că Braunstein nu justifică cu nimic cauza reținerii acelor patru vite l' condamnă să restituie vitele fără nici un fel de plată de întreținere sau valoarea lor.

Având în vedere că dupe art. 1169 din c. c., cel ce face o propunere înaintea judecătoarei trebuie să o dovedească;

Considerând că, în specie, Sama Masler pretinzând vitele fără nici un fel de plată de întreținere, lui i incumba să dovedească că a plătit lui Braunstein pentru întreținerea vitelor la velniță, întru cât este constant, și nici Masler nu a tăgăduit aceasta, că invoiala era să plătească lui Braunstein câte 50 bani de vită pe fie-care zi, pentru întreținere.

Că dar, tribunalul obligând pe Braunstein să dovedească că nu i s'a plătit întreținerea vitelor a intervertit prin

exces de putere, ordinea de probațiune și deci motivul invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive și fără a mai discuta pe cele-lalte, Curtea casează.

INALTA CURTE DE CASAȚIE SECȚIA II

Audiența de la 25 Aprilie 1894

Președenția d-lui **N. Mandrea**, consilier

Direcția Generală a Căilor Ferate Române cu S. Seif, Leon Orval și G. Bonet.

Acțiune civilă. — Acțiune penală. — Când se suspendă acțiunea civilă până la judecarea acțiunii penale.

Creditor. — Dacă creditorul este în drept a reclama plata creanței sale de la debitorul său când acesta a plătit unei terții persoane ce nu avea drept a primi acea plată.

(Art. 8 pr. penală.—Art. 1096 codul civil).

1) *Suspendarea judecării unei reclamațiuni civile poate să aibă loc numai atunci când reclamațiunea are de obiect o desdaunare cauzată printr'un fapt penal și când deja există intentată acțiunea publică pentru acel fapt, contra aceluiași pîrit.*

2) *Orî-ce creditor are dreptul a reclama plata datoriei de la debitorul său, iar nu numai de la o terțiă persónă care, fără drept saū prin mijloace frauduloase, ar fi primit deja acea plată de la debitor.*

Decisiunea 293/94.—Respins ca nefondat recursul făcut de Direcția Generală a Căilor Ferate Române contra decisiunii Curței de Apel din București, secția I, No. 37,93 dată în proces cu S. Seif, Leon Orval și G. Bonet.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier V. Tasu.

S'a ascultat d-l B. Plătineanu, avocatul recurentei Direcțiunii Generale a Căilor Ferate Române, în dezvoltarea motivelor de casare și d-l St. Șoimescu, avocatul intimatului S. Seif, în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivului I de casare :

«Violarea art. 333, combinat cu art. 71 pr. c. și omisiune esențială. Curtea a judecat procesul în apel fără să figureze înaintea sa și fără să fie nici citată una din părțile ce au figurat la prima instanță și anume: Leon Orval, căci de și un Leon Orval, a figurat și în apel, însă Curtea pe de-o parte constată că o altă persoană figurase la prima instanță sub acest nume, iar pe de-alta nu crede necesar a dispune citarea acelei persoane, omițând a se pronunța asupra cererei făcute de noi în această privință».

Având în vedere că prin decisiunea atacată cu recurs și prin actele dosarului, se constată că intimatul Samoil Seif reclamând contra recurentei Direcțiunii a Căilor Ferate, pentru plata sumei de 3237 lei 72 bani, ca rest din prețul ce i s'ar cuveni pentru lucrările efectuate la Calea Ferată, în calitatea, de antreprenor, și numita Direcțiune chemând în garanție pe Leon Orval, pentru a fi condamnat de plata sumei ce și dînsa ar fi condamnată să plătească reclamantului Seif, pentru motivul că numitul Orval a priimit de la acea direcție suma

menționată de 3237 lei 72 bani, în calitate de coasociat al lui Seif, la antrepriza lucrărilor efectuate, Tribunalul Comercial din Ilfov, a condamnat pe recurenta Direcție la plata sumei de 2618 lei 87 bani către Seif, și pe Orval, la plata aceiași sume către numita Direcție, ca garant în cauză, iar contra sentinței Tribunalului n'a făcut apel Leon Orval, care a figurat în judecata primei instanțe, ci o altă persoană cu același nume, de Leon Orval, precum și Direcția Căilor Ferate.

Considerând că în asemenea circumstanțe de și înaintea Curței de Apel s'au stabilit că persoana care la prima instanță a figurat sub numele de Leon Orval are în realitate numele de A. Copfer, și de și Curtea de Apel a omis de a se pronunța asupra cererei Direcției Căilor Ferate, de a se chema în judecată în apel pe aceeași persoană care a figurat în prima instanță, totuși asemenea omisiune nu poate să atragă casarea decisiunii, fiind că nu este esențială, căci dacă Curtea s'ar fi pronunțat asupra ei ar fi trebuit să o respingă, pe câtă vreme sentința Tribunalului fiind rămasă definitivă în privirea numitei persoane, care n'a făcut apel contra acelei sentințe, Direcția Căilor Ferate este în drept de a executa contra aceluși individ, fie sub numele de L. Orval, ce dînsul și a dat la primirea banilor și în judecata de la Tribunal, fie sub acela de A. Copfer ce ar pretinde că mai are, și ast-fel cererea numitei Direcțiuni, pentru chemarea aceluși individ în judecata apelului, era fără interes, că prin urmare motivul de casare este nefondat.

Asupra motivului II :

«Omisiune esențială. Curtea omitea se pronunța asupra cererei făcută de noi că fiind stabilită substituțiunea de persoane și eschrocheria operată de Kopfer, care lucrase sub numele de Orval în complicitate cu Seif, în această afacere ca și altele, să trimeată afacerea parchetului și să suspende procesul civil conform art. 8 pr. pen.»

Considerând că suspendarea judecării unei reclamațiuni civile poate să aibă loc, în virtutea art. 8 pr. pen. numai atunci când reclamațiunea are de obiect o desdaunare cauzată prin un fapt penal și când deja există intentată acțiunea publică pentru acel fapt, contra aceluiași pârât.

Considerând că, în specie, cererea făcută de Direcția Căilor Ferate, la Curtea de Apel, pentru a se suspenda judecata reclamațiunii d-lui Seif, spre a se intenta apoi o acțiune de eschrocherie contra lui Leon Orval ca autor și contra reclamantului Seif, ca complice, nu intră de loc în condițiunile prevăzute de citatul art. 8 pr. pen. și nici de vre un alt text de lege, care să autorizeze asemenea suspendare, așa în cât chiar dacă Curtea a omis de a se pronunța asupra acelei cereri, asemenea omisie nu poate să atragă casarea decisiiei, căci nu este esențială, pe câtă vreme Curtea ar fi trebuit să respingă acea cerere, și ast-fel mijlocul de casare este nefondat.

Asupra motivului III :

«Omisiune esențială. Curtea care își însușește pur și simplu motivele tribunalului nu zice nimic asupra mijlocului de apărare tras de noi din declarațiunile făcute de Seif, cu ocazia unui proces corecțional de eschrocherie intentat lui Copfer, declarații făcute posterior plății ce face obiectul procesului de față și prin care renunță la orî-ce pretențiune contra aceluși Copfer»

Considerând că de și s'ar fi constatat înaintea Curței de Apel că intimatul Seif ar fi renunțat la orî-ce pretențiunii civile contra lui A. Copfer în acțiunea corec-

țională ce fusese intentată contra acestuia, pentru că a primit de la Direcția Căilor Ferate Române prin mijloace frauduloase sub numele de Leon Orval, suma cuvenită reclamantului Seif, totuși mijlocul de apărare, invocat de recurenta Direcțiune, înaintea acelei Curți, în sensul că în urma menționatei renunțări a lui Seif, acesta n'ar avea drept să mai facă vre-o pretențiune contra Direcțiunii, nu putea să fie admis de Curte ca fondat, pe câtă vreme, pe de-o parte reclamațiunea lui Seif contra Direcțiunii, a fost făcută în calitate de creditor, iar pe d'altă parte după art. 1096 c. civ. ori-ce creditor are dreptul de a reclama plata datoriei de la debitorul său, iar nu numai de la altă persoană care fără drept sașu prin mijloace frauduloase, ar fi primit deja acea plată de la acel debitor.

Că prin urmare mijlocul de Casare este nefondat, căci omisiunea Curții de Apel de a se pronunța asupra menționatului mijloc de apărare invocat de Direcția Căilor Ferate nu este esențială.

Asupra motivului IV și V.

„IV) Esces de putere și violarea principiului din art. 1511 c. civ. aplicabil și în asociațiunile comerciale fiind constant că Seif și Orval (rect. Copfer) au fost asociați, că fie-care din ei a primit de la noi jumătate din suma cuvenită pentru lucrare.—Seif în cazul cel mai rău pentru noi, nu putea pretinde ca noi să îi plătim încă o dată jumătatea plătită deja asociatului său de cât cu condițiunea de a fi dovedit că că contrar presumpțiunii din art. 1511 c. civ. Orval nu avea drept la nimic.—In lipsă de asemenea probă Orval era presupus conf. art. 1511 c. civil, a avea dreptul la jumătate chiar dacă Seif singur ar fi depus capitalul din momentul ce nu sa contestat că Orval a fost asociat și că el singur a pus munca sa.—Tribunalul și Curtea denaturează aceste principii statuând că Seif singur avea drept la tot produsul asociațiunii, iar Orval nu avea nici o parte că nu am fi probat condițiunile asociațiunii dintre Seif și Orval“.

„V) Esces de putere, Trib. și Curtea resping cererea de a se face inprealabil liquidarea asociației Seif, Orval, pe motiv că din oare-care acte liquidarea ar fi fost făcută, pe când din actele invocate de Tribunal se dovedește tocmai contrariu“ ;

Considerând că prin sentința Tribunalului a căria considerante au fost adoptate prin decizia atacată cu recurs, se constată că Tribunalul n'a respins cererea Direcțiunii Căilor Ferate de a se face liquidarea între reclamantul Seif și A. Copfer, sub numele de Leon Orval, pentru partea cuvenită fie căruia din asociațiunea în participațiune ce a avut antrepisa lucrărilor de la acea Direcțiune, ci din contră Tribunalul a stabilit, prin apreciațiunea actelor ce a avut înaintea sa, că tot capitalul necesar a fost depus de Seif, și că Orval are dreptul numai la o parte egală din beneficiu care parte a sa s'a și scăzut din pretențiunea lui Seif, contra Direcțiunii, ca bine plătită de aceasta în primirea numărului Orval.

Considerând că prin asemenea mod de procedare nu s'a violat principiul prevăzut de art. 1511 c. civ. după cum se pretinde prin motivul al IV de casare, căci pe de-o parte Tribunalul s'a conformat legii, art. 1491 c. civil recunoscând lui Seif dreptul de ași primi îndărăt tot capitalul asociațiunii, ca fiind depus numai de densus, și rezervând pentru împărțeala între asociați numai beneficiul, iar pe de-altă parte nu putea Tribunalul să admită pentru Orval o parte mai mare de cât jumătate din beneficiu, pe câtă vreme densus a pus în comun la asociațiune numai munca sa, și pe câtă vreme nu sa produs de Direcțiune ca mijloc de

apărare, nici o probă prin care să se stabilească că Orval ar fi avut drept la o parte de beneficiu mai mare de cât jumătate.

Considerând ast-fel că după cele espuse și aceste mijloace de casare sunt necesare în fapt și ne fondate. Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul.

Audiența de la 25 Aprilie 1894

Președenția d-lui N. Mandrea, consilier

G. Poltzer cu Curtea de Compturi.

?

Casierii generali.—Controlorii fiscali.—Dacă Casierii generali și controlorii fiscali sunt răspunzători cu averea lor pentru delapidările perceptorilor.

(Art. 64 din legea de percepere din 10 Martie 1882 și art. 4 din legea din 11 Iunie 1889).

Casierii generali și controlorii fiscali sunt răspunzători cu averea lor pentru ori ce sustrageri sașu delapidări comise de perceptori.

Decisiunea 291|94. — Respins ca nefondat recursul făcut de Gh. Poltzer contra decisiunii Curței de compturi, secția cu No. 129|93.

S'a citit raportul făcut în cauză de D-nul consilier D. Cuculi.

S'a ascultat D-nul Leon Sachelarie, avocatul recurentului Gh. Poltzer în dezvoltarea motivelor de casare și D nul Procuror Ciru Oeconomu în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare :

«Eronată interpretare și violarea art. 87 din legea comptabilității generale a Statului și art. 64 din legea de percepție din 10 Maiu 1882, de ore-ce Onor. Curte de Compturi prin hotărârea citată m'a condamnat la plată fără să stabilească în fapt o abatere de la îndatoririle mele ca casier general sașu o neglijență în serviciu de control, cu alte cuvinte o culpă din partea mea.»

Având în vedere că prin decisa supusă recursului, recurentul este obligat în calitate de casier al județului Bacău, ca împreună cu controlorul Gr. Focșa și Broșteanu, să plătească în părți egale suma de lei 12,096, bani 89 delapidată de perceptorul Ștefan Baronescu, care a funcționat în circ. V, Șerbești din județul Bacău în timpul pe când recurentul ocupa postul de casier general al aceluși județ.

Având în vedere că prin art. 64 din legea de percepere și constatare a contribuțiunelor din 10 Martie 1882, casierii generali și controlorii fiscali sunt răspunzători cu averea lor pentru ori-ce sustrageri sașu delapidări comise de perceptori ;

Având în vedere că recurentul n'a fost condamnat de Curtea de Compturi pentru delapidările comise de per-

ceptorul A. Baronescu, pentru lipsa de verificare a supra gestiunii lui, conform art. 87 din legea comptabilității generale a Statului, ci a fost condamnat în virtutea responsabilității speciale a casierilor, prevăzută de art. 64 din legea de constatare și percere a contribuțiilor citată care nu cere ca dînsii să fie în culpă pentru a fi condamnați la plata sumelor delapidate de percepători pe timpul funcționarilor ca casieri;

Considerând că alegațiunea recurentului făcută oral înaintea acestei Curți, cum că art. 4 din legea din 11 Iunie 1889, prin care se modifică unele dispoziții din legile de organizare ale serviciilor financiare, ar fi abrogat obligațiunea pusă casierilor de art. 64 citat nu este întemeiată, întru cât prin sus zisul art. 4 se desființează obligațiunea pusă casierilor generali prin legea din 29 Martie 1887 de a face inspecțiuni în coprinsul județului lor cel puțin 15 zile în fie-care lună, iar nu răspunderea lor prevăzută de art. 64 din legea de percere.

Că ast-fel Curtea de Compturi nu a violat nici un text de lege și prin urmare motivul invocat nu este întemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI SECȚIA III

Audiența de la 20 Maiu 1894.

Președenția d-lui Ion Cerkez, membru

Al. Vârlănescu cu Ion Popescu

Convențiune.—Dol.—Dacă o convențiune se poate anula când se dovedește că o parte a contractat sub influența delului, mijloacelor viclene, întrebuintate de cea-l-altă parte (Art. 960 codul civil).

O convențiune se poate anula dacă se dovedește că prin dol, prin întrebuintare de mijloace viclene, una din părți a decis pe cea-l-altă să contracteze, și care n'ar fi contractat dacă nu s'ar fi întrebuintat asemenea machinațiuni dolosive.

Decisiunea No. 132/94. Admite apelul făcut de Al. Vârlănescu contra sentinței trib. Ilfov No. 406/93 și respinge acțiunea făcută de Ion Popescu.

S'a ascultat D. niî Cihosky și Pantazi, avocații apelantului Al. Vârlănescu, în dezvoltarea motivelor de apel, și d-l Săndulescu-Nănoveanu, avocatul intimatului Ion Popescu, în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra apelului făcut de către d-l Al. Vârlănescu, în contra sentinței Trib. Ilfov. Secția III, civ. corecțională sub No. 406/93 prin care a fost condamnat să plătească d-lui I. Popescu, intimatul, suma de 3000 lei cu procent și cheltueli.

Având în vedere că prin înscrisul cu data București 25 Octombrie 1892, semnat de apelante, se stabilește că între Vârlănescu și Popescu a intervenit o convenți-

une prin care oel d'întăiu să obligă să plătească celui din urmă trei mii lei, dacă el apelantele se va căsători cu D-șoara Gheorghiu, fca d-lui Petre Gheorghiu, iar plata să o facă îndată dupe căsătoria civilă; bine înțeles că apelantele nu se obligă la plata acestei sume, de cât în schimbul serviciilor și stăruințelor ce și intimatul trebuia să'i aducă în această ocaziune, pentru ca căsătoria să se facă.

Având în vedere că apelantele se opune la plata acestei sume, pretindând că obligațiunea 'i a fost semnată prin dol.

Că, Curtea pentru a se edifica asupra acestui punct, prin încheerea cu No. . . . a încuviințat proba testimonială în mod reciproc;

Considerând că din dispozițiunile martorilor Jurak și Mihăilescu, propuși de apelante și ascultați sub pres-tare de jurământ, se constată în mod neîndoelnic că, intimatul Popescu, cu intențiune de a înșela pe Vârlănescu, l'a făcut să creadă că este în legătură de strânsă prietenie cu d-l Petre Gheorghiu, socrul, că numai el, intimatul, este în putință de a determina pe socru să consimtă la această căsătorie, pe câtă vreme în realitate tot prin depozițiunile acestor martori și prin împrejurări de fapt se constată că Popescu d'abia cunoștea din vedere pe Gheorghiu, că nu a făcut nici un demers pentru efectuarea căsătoriei, nici că știa că logodna între Vârlănescu și D-șoara Gheorghiu se făcuse deja.

Având în vedere că intimatul Popescu n'a produs nici un martor cu care să dovedească contrariul, ast-fel se face evident că a întrebuintat mijloace viclene pentru ca să determine pe Vârlănescu să subserie obligațiunea a căreia executare se cere.

Că din toate acestea rezultă că, dacă Popescu nu ar fi întrebuintat ast-fel de manopere, Vârlănescu, nu ar fi contractat; pentru că ceea ce a determinat pe Vârlănescu să se oblige către Popescu este, trecerea și influența ce acesta spunea că are față de socru, lucru care prin depozițiunile martorilor s'a dovedit că este inexact.

Considerând că, în drept, în conformitate cu dispozițiunile art. 960 cod. civil o convențiune poate fi anulată dacă se face proba că prin dol, întrebuintând mijloace viclene, una din părți a hotărât pe cea-l-altă să contracteze, ceea ce n'ar fi făcut dacă aceste machinațiuni n'ar fi fost întrebuintate.

Că, în speță, Vârlănescu a făcut proba că I. Popescu prin dol și întrebuintând mijloace viclene l'a hotărât să se oblige la plata sumei de 3000 lei, ceea ce n'ar fi făcut dacă aceste machinațiuni n'ar fi fost întrebuintate; că ast-fel fiind în conformitate cu dispozițiunile art. 953 c. c. consimțământul lui Vârlănescu nu este valabil, fiind surprins prin dol, deci asupra art. 948 c. c., nici o convențiune nu este validă fiind că 'i lipsește una din condițiunile esențiale adică consimțământul valabil al părții ce se obligă.

Pentru aceste motive, Curtea, admite apelul făcut de Al. Vârlănescu și respinge acțiunea făcută de I. Popescu.

ss) I. Cerkez, Sc. Popescu, A. Atanasovic și D. Giuvanu.

Opiniune,

Având în vedere că contractul de căsătorie este un act absolut personal, și că din cauza caracterului de irevocabilitate ce i se imprimă, el trebuie să fie rezultatul voinței spontane și liberă a părților contractante.

Considerând că din punctul de vedere al moralei «căsătoria fiind actul cel mai important al vieții unui om, dânsa trebuie să fie considerată ca legătura cea mai sfântă» căruia justiția este datoare de a păstra acest caracter.

Având în vedere că dacă intervenția streinilor este admisă pentru a apropia două persoane pe care convenințele pare a le uni, această intervenție, pentru a fi morală, trebuie să fie rezultatul unei afecțiuni sincere și desinteresate, că a decide alt-fel, este a înjosi căsătoria, făcând dintr'însa o rușinoasă speculă.

Având în vedere că această considerațiune este cu atât mai gravă, cu cât persoana al cărui consimțământ trebuie obținut, nu cunoaște motivele pecuniare care îndeamnă pe strein să se interpună, motive ascunse cu îngrijire, sub aparența unei înșelătoare afecțiuni.

Având în vedere că intermediatorul în acest caz n'are alt mobil de cât dorința de a face să reușească o combinație, din care are să încerce câștig, în caz de reușită numai, că acest interes fiind exclusiv personal și adesea contrariu ori-cărui sentiment de bună voință, împinge pe intermediator într'un mod firesc a induce în eroare pe persoana al cărui consimțământ voește să obție, fie că exagerează calitățile aceluși în numele căruia lucrează, fie că ar atribui calități ce nu are sau ascunzându-i defectele sau înlăturând prin calomnii pe un alt pretendent care ar putea fi preferat candidatului său, învârtindu-se continuu în acest rol, călăusit de interes pecuniar numai.

Având în vedere că niște asemenea manopere, câtă să fie reprobate dupe cum merită, că ele sunt cu atât mai de temut cu cât odată ce căsătoria este contractată și iluziile pierdute, regretele sunt inutile și răul fără leac.

Pentru aceste motive și fără a mai discuta chestiunea de fraudă sunt de părere a se admite apelul și a se respinge acțiunea făcută de I. Popescu.

(ss) M. Paleologu.

Informațiuni

Anunțăm cu plăcere că amicul și colaboratorul ziarului nostru D-nu *Constantin Broșteanu*, licențiat în drept, avocat, șef al serviciului contencios din Eforia Spitalelor Civile din București, a dat la lumină primul volum de **Drept Roman** «Doctrină», coprinzând tratat în mod magistral materia pênă la succesiunile Ab intestat.

Lucrarea este de o mare valoare și umple un gol simțit în cercurile studenților de drept.

Prețul unui exemplar este de **10 lei** și se află de vânzare la autor, str. Sălciilor 12 și la principalele librării prin capitală.

BIBLIOGRAFIE

A eșit de sub presă în două volume:

CODICELE CIVIL

Adnotat cu jurisprudența Română

Coprinzând și un apendice

de hotărârile pronunțate de Inalta Curte de Casație, Curțile de Apel și Tribunalele de județ, asupra fie-cărui articol în parte

DIN VECHILE LEGIURI

CARAGEA ȘI CALIMACH

SI ASUPRA

Regulamentelor Organice ale Munteniei și Moldovei

cu numărul, data și colecțiunile în cari ele se găsesc publicate

DE

C. CHRISTESCU

Primul Grefier al Inaltei Curți de Casație și Justiție

Orî-ce comande se primesc atât prin liste de subscripțiuni trimise la toate tribunalele și curțile de apel, cât și prin cărți postale adresate direct autorului. Ele vor fi executate la moment odată ce prețul lor va fi primit, fie prin mandat postal (a cărui taxă privește pe cumpărător), fie în orî-ce alt mod. Costul pentru expedierea exemplarelor este în calculul autorului.

NB. Persoanele cari au luat deja volumul I-iu au dreptul de a comanda numai volumul al II-lea, trimițând costul lui de 6 sau 7 lei.

Prețul ambelor volume este de lei 12, iar ediția de lux (chârtie velină) de lei 14.

A apărut de sub presă

VOL. II din partea I (Art. 77-163)

TRATAT

DE

DREPT COMERCIAL

După doctrina și jurisprudența cea mai nouă, Română Italiană și Franceză, pentru usul *Avocaților, Magistraților, Comercianților, Studenților Facultăților de Drept și școalelor Comerciale*

DE

CONSTANTIN N. TONEANU

AVOCAT

Se află de vânzare la librăria *Sococ & C-ia* din București, Șaraga din Iași, la Autor în Galați și la *Administrația* acestui ziar. 35 Str. Colței 35.

Prețul 5 Lei iar ambele volume lei 10

A eșit de sub tipar

TOMUL IV. FASC. II

DIN

ESPLICAȚIUNEA TEORETICĂ ȘI PRACTICĂ

A

DREPTULUI CIVIL ROMAN

IN COMPARAȚIUNE CU LEGILE VECHI ȘI PRINCIPALE ALE LEGISLAȚIUNII STREINE

DE

DIMITRIE ALEXANDRESCO

Profesor de drept civil la Universitatea din Iași

Un volum mare de 845 pagini; Prețul 10 lei la autor